

FOCUS стандарти: Инструмент 3 самооценка

**Индивидуална оценка – врата към
правосъдието, ориентирано към детето**

Декември 2021

Focus
Working together
for children in criminal
proceedings

Проект FOCUS е съфинансиран по програма „Права, равенство и гражданство“ на Европейския съюз (2014-2020)

Съдържанието на Стандартите на ФОКУС: Индивидуална оценка – врата към детето, ориентирано към детето“ Инструментът за самооценка представя възгледите само на автора и е негова/нейната отговорност. Европейската комисия не поема никаква отговорност за използването на информацията, която съдържа.

Благодарности

Инструмент за саморефлексия на стандартите FOCUS: Индивидуална оценка – портал към правосъдие, центрирано към детето, е разработена като част от проекта FOCUS и е компонент от набор от [инструменти и ресурси на FOCUS](#). Тази версия е разработена за пилотния процес, който ще бъде приложен във FOCUS през 2021 г. в България, Холандия, Сърбия, Румъния и Гърция. Инструментът за саморефлексия на стандартите придружава стандартите FOCUS и подкрепя заинтересованите страни и специалистите да разсъждават върху това как стандартите се изпълняват или могат да бъдат по-добре изпълнени в тяхната практика или в техните системи на национално ниво.

Ребека О'Донъл (Child Circle), поема водеща роля в разработването на стандартите, като същевременно получи ценен принос от експертите на FOCUS Силвия Рандацо, експерт по детско правосъдие, Annetieke Wolthuis, изследовател, медиатор и учител Мариама Диало, регионален програмен мениджър Достъп към правосъдието, Регионален офис на Terre des hommes за Европа и Orinda Gjoni, регионален координатор на проекта FOCUS и нашите партньори – Център за права на детето (Сърбия), Defense for Children (Холандия), SAPI (България), Terre des hommes Hellas и Terre des hommes Румъния.

За проект FOCUS

Проект FOCUS¹ (2020-2022) е финансиран от Европейския съюз проект, който има за цел да насърчава и подкрепя прилагането на правните задължения на ЕС за провеждане на **индивидуална оценка на нуждите и обстоятелствата на деца, въвлечени в наказателни производства като жертви, извършители или заподозрени**. Тези задължения са част от три директиви на ЕС, касаещи борбата с сексуалното насилие и сексуалната експлоатация², правата на жертвите на престъпления³ и процесуалните гаранции⁴ в зависимост от тяхното транспониране, понякога частично в националното законодателство.

Крайната цел на проекта е да подкрепи правосъдието, насочено към детето, и да гарантира, че децата в контакт със закона, като жертви и като нарушители, получават индивидуални грижи и имат достъп до персонализирана подкрепа и отговор, включително чрез процеси на възстановително правосъдие. Партньорите на FOCUS виждат прилагането на **всеобхватен и мултидисциплинарен процес на индивидуална оценка като вход към правосъдието, насочено към детето**. Фокусът е насочен по-специално към:

1. Да избрани систематични практики за индивидуална оценка с по-често приложение при деца, участващи в наказателни производства.
2. Да надгради знанията, капацитета и уменията на специалистите в младежкото правосъдие относно стандартите, инструментите, процедурите и процесите при използването на мултидисциплинарна индивидуална оценка с деца в наказателното производство.
3. Да изгради знанията и капацитета на децата относно техните права в системата на наказателното правосъдие и овластяване на децата да бъдат агенти на промяната и застъпници за правосъдие, насочено към детето.

Проектът фасилитира ученето чрез международен взаимен обмен на практики между петте целеви страни: България, Гърция, Сърбия, Румъния и Холандия. Партньорите на FOCUS идентифицираха пропуски между теорията и практиката при прилагането на индивидуални практики за оценяване, пропуски, които бяха преодоляни чрез предоставяне на специалистите на нови практически инструменти и ресурси за прилагане и систематизиране на процеса и практиката на индивидуална оценка в техните страни.

Основните разработени инструменти и ресурси на FOCUS са:

1. Стандартите FOCUS: предоставят ръководни принципи за извършване на индивидуални оценки за деца, участващи в наказателни производства, включително зачитане на Хартата на основните права и Конвенцията на ООН за правата на детето (инструмент)

---

¹ <https://tdh-europe.org/our-work/focus-on-my-needs-working-together-for-children-in-criminal-proceedings-/7144>

² Директива 2011/93/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно борбата със сексуалното насилие и със сексуалната експлоатация на деца, както и с детската порнография и за замяна на Рамково решение 2004/68/ПВР на Съвета

³ Директива 2012/29/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 година за установяване на минимални стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления и за замяна на Рамково решение 2001/220/ПВР на Съвета

⁴ Директива (ЕС) 2016/800 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 година относно процесуалните гаранции за децата, които са заподозрени или обвиняеми в рамките на наказателното производство

2. Инструментът за саморефлексия на стандартите FOCUS: придружава стандартите FOCUS и подпомага заинтересованите страни и професионалистите в осмислянето на това как стандартите се прилагат или могат да бъдат прилагани по-добре в тяхната практика или в техните национални системи (инструмент).
3. Инструментът за проучване FOCUS: помага на заинтересованите страни да преразгледат състоянието на развитието на индивидуалните процеси на оценка (инструмент)
4. Референтната таблица FOCUS за напредък помага на заинтересованите страни да идентифицират действия за постигане на подобрения (инструмент)
5. Инструментът за пилотно планиране FOCUS: помага на заинтересованите страни да планират пилотни дейности за подобряване на индивидуалните процеси на оценка (инструмент)
6. Резюме на изследване в Европа на FOCUS за индивидуална оценка с деца (ресурси)
7. Международни стандарти по правата на човека, приложими към индивидуалните практики за оценка (ресурси)
8. Въпроси и отговори за индивидуална оценка – портал към правосъдие, насочено към детето: ключови концепции и често задавани въпроси (ресурси).
9. Материали по FOCUS за подобряване на капацитета са: наръчник за обучение, техническа платформа, модули за електронно обучение

Въведение

Това е инструмент за използване по време на пилотното прилагане. Той се отнася до стандартите и е предназначен за използване от отделните практикуващи специалисти по време на пилотното прилагане и след това, с цел оценка до каква степен тяхната работа съответства на стандартите.

Този инструмент е може да се използва гъвкаво в съответствие с различните начини, по които могат да се използват стандартите, в зависимост от актуалното състояние във всяка страна, от една страна, и дейностите и участниците, участващи за постигане на напредък, от друга.

Инструментът за саморефлексия FOCUS може да ви помогне да използвате стандартите за насърчаване на напредъка чрез:

- (i) Повишаване на осведомеността относно задълженията за индивидуална оценка
- (ii) Подпомагане на оценката за състоянието на развитието на индивидуалните системи за оценка и където може да са необходими подобрения
- (iii) Подпомагане на професионалистите да работят заедно за изграждане на индивидуални процеси на оценка
- (iv) Подкрепа на професионалисти при разработването или използването на индивидуални инструменти за оценка
- (v) Подкрепа на професионалистите при съвместната им работа
- (vi) Подкрепа на лицата при ролята им при провеждането, приноса или използването на индивидуални оценки
- (vii) Обучение за професионалисти
- (viii) Подпомагане на мониторинга на процеса на изготвяне и прилагане на индивидуалната оценка
- (ix) Подкрепа на заинтересованите страни в споделянето на знания и информация между държавите

Инструментът за саморефлексия на стандартите FOCUS може да се използва по различни начини, включително:

- ◆ Да се оцени практиката или да се оцени процесът на индивидуална оценка в дадена страна
- ◆ За сравнение на знанията (индивидуално или колективно) преди и след прегледи на практиката за индивидуална оценка
- ◆ Да помогне за идентифицирането на национални индикатори за добри практики
- ◆ Да се идентифицират ключови предизвикателства
- ◆ Да се идентифицират добри практики
- ◆ Да се идентифицират възможности за напредък
- ◆ Да разгледа/оцени подобренията в практиката на отделен практикуващ

Във връзка с някои от изброените по-горе, инструментът може да се използва, за да се фокусира върху по-доброто изпълнение на конкретен стандарт, а не на всички. Например: засилване на приобщаването

(напр. адресиране на специални нужди на определени групи деца) или въвеждане на мултидисциплинарни практики. Може да се използва еднократно, като оценка на индивидуална практика или за оценка на индивидуалния процес на оценка в дадена страна, или може да се използва периодично за наблюдение на развитието.

Може да се използва от:

Заинтересовани страни и професионалисти в тяхната индивидуална работа или в мултидисциплинарна работа от професионалисти или заинтересовани страни, за да обмислят как да постигнат напредък. Това включва:

- a. Организации/професионалисти, участващи в разработването на индивидуалната оценка
- б. Организации/професионалисти, участващи в извършването на индивидуални оценки
- с. Организации/професионалисти, които използват индивидуални оценки, за да вземат решения относно децата

Използването на инструмента за саморефлексия на стандартите FOCUS може да има две стъпки:

1. Отправна точка: полезно е да имате профил на Индивидуалната оценка на обстоятелствата и нуждите на децата на национално ниво (това може да бъде създадено от заинтересовани страни или професионалисти, които имат пълен преглед на системата: вижте също FOCUS Mapping Tool да се направи преглед на състоянието на развитието на отделните процеси на оценяване).
2. Размисъл върху списъкът с индикатори и предизвикателства и възможности

Начална точка

Забележка за употреба:

Като основна информация за потребителите на инструмента за саморефлексия на стандартите, преди разпространението на инструмента, тук може да се добави основна информация за текущия национален процес на индивидуална оценка. Това може да бъде под формата на попълнени таблици от инструмента FOCUS, идентифициращи състоянието на развитие на отделните процеси на оценяване (ако това е направено във вашата страна).

Таблицы за размисъл относно стандартите и моята роля в индивидуалната оценка на обстоятелствата и нуждите на децата в наказателното производство

Бележка за употреба

Тези таблици за саморефлексия са предназначени да ви помогнат да се замислите за степента, до която индивидуалната оценка на обстоятелствата и нуждите на децата в наказателно производство в процес на разработване или практика за индивидуална оценка отговаря на стандартите FOCUS. Те също така ви помагат да идентифицирате предизвикателствата и възможностите за подобрене. Те могат да бъдат използвани от група хора, за да сравняват и противопоставят своите преживявания.

Когато работите в група за съставяне на различни разсъждения, може да е полезно да включите въпрос, адресиращ хората, които попълват диаграмите с:

1. Профил на респондента:
  - a. специалисти, разработващи процесите за изготвяне на индивидуална оценка;
  - b. лица, включени в процеса на изготвяне на индивидуална оценка;
  - c. лица, които използват индивидуалната оценка.
2. Тип професионалист: политици, правоприлагащи органи, социални услуги, адвокати, съдебни участници, здравни специалисти
3. Години опит?

Ресурси: документ за стандартите, опис на практиките (да се добави)

- (i) βελτιωμένο ρόλο στη διεξαγωγή, συμβολή ή χρήση ατομικών αξιολογήσεων
- (ii) Κατάρτιση για επαγγελματίες
- (iii) Υποστήριξη της παρακολούθησης των διαδικασιών ατομικής αξιολόγησης
- (iv) Υποστήριξη των εμπλεκόμενων φορέων στην ανταλλαγή γνώσεων και πληροφοριών μεταξύ των χωρών

СТАНДАРТИ	КОМЕНТАРИ:	КОМЕНТАРИ:	САМОРЕФЛЕКСИЯ:
ЦЯЛОСТЕН	<p>Индивидуални(те) оценки:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ се провеждат за всички деца; ◆ вземат под внимание всички обстоятелства и потребности на децата. ◆ Адекватно време за оценка ◆ Адекватни източници на информация ◆ Включете както наказателното правосъдие, така и участниците в закрилата на детето/закрилата на децата ◆ Взети под внимание във всички наказателни производства ◆ Наличност на информация за свързаните процедури за закрила на детето 	<p>КОМЕНТАРИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Какви са предизвикателствата? • Какви добри практики виждам? • Какви допълнителни индикатори за добри практики мога да идентифицирам? 	<p>САМОРЕФЛЕКСИЯ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Какви подобрения може да се направят? • Мога ли да ги приложа? • Към кого мога за ги приложа?

СТАНДАРТИ	КОМЕНТАРИ:	КОМЕНТАРИ:	САМОРЕФЛЕКСИЯ:
ПРИБЪЩАВАЩ	<p>Индивидуалните оценки:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ се провеждат за всички деца; ◆ се провеждат по недискриминиращ начин; ◆ установяват потребностите на детето за целите на неговото участие в производството; ◆ са адаптирани към специфичните потребности на всяко дете; ◆ Включени са специализирани инструменти (например за по-малки деца и за деца с проблеми в развитието и т.н.) ◆ включват специализиран експертен капацитет, където е необходимо; ◆ включват допълнителни ресурси, където е необходимо (например преводачи). 	<ul style="list-style-type: none"> • Какви са предизвикателствата? • Какви добри практики виждам? • Какви допълнителни индикатори за добри практики мога да идентифицирам? 	<ul style="list-style-type: none"> • Какви подобрения може да се направят? • Мога ли да ги приложа? • Към кого мога за ги приложа?

СТАНДАРТИ	КОМЕНТАРИ:	КОМЕНТАРИ:	САМОРЕФЛЕКСИЯ:
АНГАЖИРАЩ	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Осигурява се информация във връзка с оценката на индивидуалните потребности, която е адаптирана за възрастта и разбирането на детето ◆ Обезпечава се подходяща подкрепа за детето ◆ Търси се съгласието на детето ◆ Търси се мнението на детето ◆ Взема се под внимание мнението на детето ◆ Предоставя се обратна информация ◆ Предприемат се мерки за защита неприкосновеността на личния живо на детето 	<ul style="list-style-type: none"> • Какви са предизвикателствата? • Какви добри практики виждам? • Какви допълнителни индикатори за добри практики мога да идентифицирам? 	<ul style="list-style-type: none"> • Какви подобрения може да се направят? • Мога ли да ги приложа? • Към кого мога за ги приложа?

СТАНДАРТИ	КОМЕНТАРИ:	КОМЕНТАРИ:	САМОРЕФЛЕКСИЯ:
ОРИЕНТИРАН КЪМ ДЕТЕТО ПРОЦЕС	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Предоставяне на информация, която е адаптирана към възрастта и разбирането на детето във връзка с оценката на индивидуалните нужди ◆ Осигуряване на подходяща подкрепа за детето (независима подкрепа/роля на родителите, където е уместно/юрисконсулт) ◆ Потърсете съгласието на детето и родителите или настойника ◆ Използването на подходящи за децата комуникационни техники ◆ Използване на подходящи цифрови инструменти ◆ Поискайте мнението на детето ◆ Вземете предвид мнението на детето ◆ Предоставяне информация за оценката на резултатите и как ще бъде използвана ◆ Вземане на мерки за защита на поверителността на детето 	<ul style="list-style-type: none"> • Какви са предизвикателствата? • Какви добри практики виждам? • Какви допълнителни индикатори за добри практики мога да идентифицирам? 	<ul style="list-style-type: none"> • Какви подобрения може да се направят? • Мога ли да ги приложа? • Към кого мога за ги приложа?

СТАНДАРТИ	КОМЕНТАРИ:	КОМЕНТАРИ:	САМОРЕФЛЕКСИЯ:
ЦЕНТРИРАН КЪМ ДЕТЕТО И НЕГОВИТЕ НУЖДИ	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Местоположение: дали мястото, където се извършва оценката, е подходящо за деца; избягване на плашеща среда за детето ◆ Време: времето на индивидуалната оценка да взема предвид обстоятелствата на детето (време на интервюто, осигурени почивки и т.н.) ◆ Персонал: Включване на социални работници (избягване на враждебни техники) ◆ Подкрепа: Подходяща подкрепа за детето; Включване на родители и настойници, когато е уместно ◆ Поддържа най-добрите интереси на детето като основно съображение: напр. вземат мерки за осигуряване на емоционалното им благополучие 	<ul style="list-style-type: none"> • Какви са предизвикателствата? • Какви добри практики виждам? • Какви допълнителни индикатори за добри практики мога да идентифицирам? 	<ul style="list-style-type: none"> • Какви подобрения може да се направят? • Мога ли да ги приложа? • Към кого мога за ги приложа?

СТАНДАРТИ	КОМЕНТАРИ:	КОМЕНТАРИ:	САМОРЕФЛЕКСИЯ:
ПОСТОЯНЕН И НАВРЕМЕ	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Предприета по време и около първия контакт, който детето има с органите на реда или социалните специалисти в резултат на престъплението ◆ Система за актуализиране на индивидуалната оценка през целия процес ◆ Система за периодично следене дали е имало промени в обстоятелствата на детето 	<ul style="list-style-type: none"> • Какви са предизвикателствата? • Какви добри практики виждам? • Какви допълнителни индикатори за добри практики мога да идентифицирам? 	<ul style="list-style-type: none"> • Какви подобрения може да се направят? • Мога ли да ги приложа? • Към кого мога за ги приложа?
МУЛТИДИСЦИПЛИНАРЕН	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Включване на различни професионалисти (правоприлагачи, социални, здравни, образователни) ◆ Участие на различни агенции ◆ Протоколи за координация между агенциите ◆ Среци и инструменти за управление на казуси ◆ Протоколи за споделяне на данни 		

СТАНДАРТИ	КОМЕНТАРИ:	КОМЕНТАРИ:	САМОРЕФЛЕКСИЯ:
С ДОБРО КАЧЕСТВО	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Развиване на специализирани екипи по случаи с деца ◆ Специализирана квалификации или опит, необходими за професионалистите, извършващи оценката ◆ Включване на правилния кръг от професионалисти ◆ Осигуряване на обучение за професионалистите, участващи в оценките ◆ Обучението има правилния обхват ◆ Обучението е редовно ◆ Идентифицирани са стандартите за обучение ◆ Осигурява редовна супервизия или интервизия 	<ul style="list-style-type: none"> • Какви са предизвикателствата? • Какви добри практики виждам? • Какви допълнителни индикатори за добри практики мога да идентифицирам? 	<ul style="list-style-type: none"> • Какви подобрения може да се направят? • Мога ли да ги приложа? • Към кого мога за ги приложа?

СТАНДАРТИ	КОМЕНТАРИ:	КОМЕНТАРИ:	САМОРЕФЛЕКСИЯ:
АДЕКВАТНО РЕСУРСНО ОБЕЗПЕЧЕН И УСТОЙЧИВОСТ	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Специално (държавно) финансиране в подкрепа на процеса на индивидуалната оценка ◆ Налични са подходящи помещения ◆ Участващите организации/институции са добре оборудвани за изпълнение на задачите ◆ Достатъчен персонал (натоварването на случаите не е твърде голямо) ◆ Мерки за подкрепа на стабилността на персонала (напр. създаване на специализирани звена) ◆ Наличие на помощни инструменти ◆ В отделни случаи: ◆ Процес на планиране, за да се установи какво е необходимо за правилно извършване на индивидуалната оценка ◆ Наличност на ресурси за отделни случаи 	<ul style="list-style-type: none"> • Какви са предизвикателствата? • Какви добри практики виждам? • Какви допълнителни индикатори за добри практики мога да идентифицирам? 	<ul style="list-style-type: none"> • Какви подобрения може да се направят? • Мога ли да ги приложа? • Към кого мога за ги приложа?

СТАНДАРТИ	КОМЕНТАРИ:	КОМЕНТАРИ:	САМОРЕФЛЕКСИЯ:
ОРИЕНТИРАН КЪМ ПОСТИГАНЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Допринася за редица различни мерки (напр. процедурни гаранции, образователни, социални, защитни, здравни мерки и др.) ◆ Чрез участието на различни агенции ◆ Чрез участието на различни професионалисти ◆ Чрез правилните професионалисти, които имат достъп до индивидуалната оценка ◆ Използване както в наказателното правосъдие, така и в процесите за закрила на детето ◆ Това се случва често 	<ul style="list-style-type: none"> • Какви са предизвикателствата? • Какви добри практики виждам? • Какви допълнителни индикатори за добри практики мога да идентифицирам? 	<ul style="list-style-type: none"> • Какви подобрения може да се направят? • Мога ли да ги приложа? • Към кого мога за ги приложа?

СТАНДАРТИ	КОМЕНТАРИ:	КОМЕНТАРИ:	САМОРЕФЛЕКСИЯ:
ОРИЕНТИРАН КЪМ ПОСТИГАНЕ НА НАПРЕДЪК	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Процесът на индивидуална оценка редовно се преразглежда и наблюдава на ниво политика и практика ◆ Напредъкът в системата е сравнителен ◆ Съответните точки от данни се събират и преглеждат ◆ Обмен на опит между участващите агенции ◆ Система за контакт с участници, за които индивидуалната оценка представлява интерес (напр. образование, здравни специалисти) ◆ Насърчаване на обществената осведоменост ◆ Процес за учене от добри международни практики 	<ul style="list-style-type: none"> • Какви са предизвикателствата? • Какви добри практики виждам? • Какви допълнителни индикатори за добри практики мога да идентифицирам? 	<ul style="list-style-type: none"> • Какви подобрения може да се направят? • Мога ли да ги приложа? • Към кого мога за ги приложа?

Размисли относно това какво научих от използване на стандартите и ефектът от използването им по време на пилотните дейности:

В процес на разработване – анкета или таблица

- ◆ Какви промени (допълнения и изменения) бих предложил(предложила) за стандартите, обосновката, показателите или ресурсите?
- ◆ Видях ли ефект в конкретни случаи?
  - ◆ Участие на специалисти в подкрепа на детето (напр. на детето е осигурен преводач)?
  - ◆ Участие на нови специалисти (напр. психолог)
  - ◆ Идентифицирани мерки за удовлетворяване на потребностите на детето:
    - ▶ по време на разследването
    - ▶ в досъдебната фаза
    - ▶ по време на съдебното производство
    - ▶ при определяне на наказанието (постановяване на присъдата)
    - ▶ в услугите, осигурени на детето
    - ▶ в мерките за закрила.
- ◆ Обобщение на общите аспекти на добрите практики?
- ◆ Обобщение на предизвикателствата, срещани при прилагането на стандартите?
- ◆ Обобщение относно това, което може да бъде направено за подобряване на положението
- ◆ Възможни следващи стъпки за постигане на напредък и възможни средства за постигането им.

Ресурси за идентифициране на предизвикателства и възможности за промяна: **Референтна таблица за напредък**

Последвай ни

Terre des hommes in Europe

tdh-europe.org

twitter.com/TdhEurope

www.facebook.com/TdhEurope

Terre des hommes Hellas

www.facebook.com/tdh.greece

twitter.com/tdh_greece

Terre des hommes Romania

tdh.ro

www.facebook.com/TdhRomania

Child Circle

www.childcircle.eu

twitter.com/ChildCircle.EU

Child Rights Center, Serbia

cpd.org.rs

www.facebook.com/Centarzapravadeteta

Defence for Children The Netherlands

www.defenceforchildren.nl

twitter.com/DefenceChildren

www.facebook.com/DefenceForChildrenNL

**Social Activities and Practice
Institute, Bulgaria**

www.sapibg.org/bg

www.facebook.com/sapibg

Проект FOCUS е
съфинансиран от
програма „Права,
равенството,
гражданство“ на
Европейския съюз

